

19.5.26

סיכום פגישה עם תושבות רחובות מקהילות חרדיות, בנושא תכנית מתאר כוללנית לרחובות- מיום

17.5.26

משתתפות:

7 תושבות רחובות מקהילות חרדיות שונות

נועם טומס, יועצת חברה ושיתוף ציבור לתכנית המתאר, STREETLIGHT

יעל יואש קורח, אדריכלית תכנית המתאר, מנעד

מטרות הפגישה:

1. חשיפה וידוע של המשתתפות על עריכת תכנית מתאר כוללנית ותהליך שיתוף הציבור שלו.
2. למידת הצרכים של קהילות חרדיות כיום ובעתיד העיר.

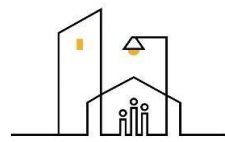
עיקרי הדברים:

1. נערכה הסברה על מהי תכנית מתאר, תהליך העבודה ושיתוף הציבור.
2. נערכה שיחה בנושאים שונים בחיי היום יום ומאפייני העיר. להלן הנושאים העיקריים:

מאפיינים של הקהילה החרדית בעיר:

- רוב האוכלוסייה גרה באזור אחד בעיר, צפון מזרח (דניה, קריית דוד וכד'). רחוב הרצל מתפקד כגבול בלתי פורמלי בין הקהילה החרדית לשאר העיר. עלה רעיון לתת שם לאזור החרדי בעיר.
- הציבור החרדי גדל והתפרש בעיר בעשורים האחרונים. בעבר היו כ-2 קהילות חרדיות והיום יש הרבה יותר. בהתאם יש מוסדות ציבור יותר מגוונים, מה שמאפשר לכל קהילה לחנך לצביון ולתפיסה שלה.
- יש מגמה של אנשים שנשארים לגור בעיר, בעבר היו נשארים פחות.
- תושבים חוזרים לגור בעיר, לאחר שעזבו לערים אחרות.
- "25% מהחינוך ברחובות הוא של אוכלוסיה חרדית. בפועל התקציב לנו הוא פחות מ 25%".

רחובות כמוקד משיכה לאוכלוסייה חרדית (מה משאיר/משך אותנו לגור בעיר?)

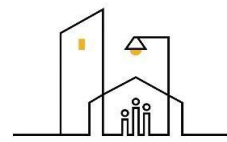

צוין כי רחובות לא זולה לאוכלוסייה חרדית, ביחס לערים אחרות בה גרה קהילה חרדית. בערים אחרות, כיוון שהן באשכול סוציו-אקונומי 3, ישנו סבסוד מהמדינה לחינוך בלתי פורמלי, קייטנות בחופשת הקיץ ועוד, ואילו ברחובות, שהיא באשכול סוציו אקונומי גבוה יותר, המשפחה נושאת בתשלומים אלה. התחבורה הציבורית לא יעילה ומרגישות שמשלמות "מחיר כבד" כדי לחיות בעיר. לצד זאת בלטו וצוינו היתרונות וגורמי המשיכה לעיר:

- אפשרויות תעסוקה גדולות יותר ביחס לערים הומוגניות (אלעד, מודיעין עילית) כיוון שיש אפשרות לעבוד גם בציבור הכללי וכן יש נגישות טובה למקומות תעסוקה מחוץ לעיר, בגוש דן.
- מוסדות חינוך איכותיים וטובים.
- עיר מעורבת – גידול הילדים בעיר מעורבת מייצר חשיפה וחספוס מצד אחד, ומצריך תיווך של העולם הערכי מצד שני. דבר זה מייצר בוגרים מוכנים יותר לחיים. "הילדים גדלים יותר בריאים".
- קהילה חרדית איכותית ובעלת גיוון גילאי – בניגוד ליושבים/שכונות חדשות חרדיות בהם האוכלוסייה הומוגנית מבחינה גילאית, ברחובות יש מגוון גילאי שמייצר המשכיות של הקהילה. "צריך צעירים וילדים כדי להחזיק את הקהילה לאורך זמן".

תנועה ותחבורה

- קשה מאד להתנייד בעיר. צוין כי התחבורה הציבורית לא נגישה, הולכות המון ברגל כי בתוך ה"ריבוע" אין אוטובוסים: "בכל שכונה ג', מרחוב ההגנה-הרצל, אין אוטובוסים". צוין שהולכות ברגל מרחקים ארוכים כי אין ברירה.
- תדירות האוטובוסים למוסדות החינוך הנמצאים רחוק ממקום המגורים נמוכה מאד ולכן לא משתמשים.
- רוב הציבור ללא רכב ונסמך על תחבורה ציבורית. גם מי שיש לה רכב ציינה שהן משתדלות לא להתנייד איתו, בעיקר בבקרים, בגלל העומסים בכבישים.
- הכבישים והמדרכות לא מותאמים לכמות הילדים המגיעים למוסדות החינוך - מוסדות חינוך רבים ממוקדמים ברחוב נורדאו והרוא"ה. הדבר מייצר פקקים בבוקר והילדים הולכים על הכביש כי המדרכות לא מספיקות. בחורף נהיה לא נוח עוד יותר.
- תשלום חודשי עבור הסעות- ללא השתתפות עירונית, כ 250 ש"ח בחודש.
- חוסר בתחבורה יעילה וישירה בלילה לערים מרכזיות לקהילה החרדית – יוצאות לאירועים ולשמחות ואין אוטובוסים ישירים. בנוסף המחיר לנסיעה גבוה יותר עבור קווים היקפים מקווים ישירים.

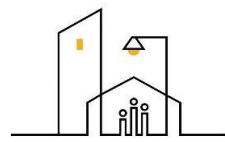

בתי כנסת ומוסדות חינוך כעוגנים בחיי הקהילה

- היכל זרח עלה כבית כנסת משמעותי עבור הקהילה הליטאית.
- בית כנסת הוא עוגן משמעותי בבחירת מקום מגורים – מרחק של 10 דק' הליכה מבית הכנסת צוין כמהווה "מקסימום" מבחינת נוחות. מעבר לכך המרחק נתפס כמעיק ולא נוח, ויש שעברו דירה כדי להתקרב לבתי הכנסת. בתי הכנסת מהווים עוגן לגברים.
- בית הספר היא יחידת ההשתייכות הקהילתית – חוגים לבנות אחה"צ יהיו עם אותן בנות מביה"ס, כך נשמר הצביון הקהילתי הייחודי. (ליטאים/חב"ד/קהילת חתם/אחר)
- רוב מוסדות החינוך במרחק הליכה ממקום המגורים – מאפשר לילדים ללכת באופן עצמאי (בניגוד לעיר כמו אלעד). לצד זאת ישנן מוסדות עבור קהילות (שאינן ליטאיות) שנמצאים בקצוות של העיר, כ-30 דק' הליכה מהבית, ומקשים מאד על הפיזור והאיסוף (גן נמצא בקצה אחד וביה"ס בקצה אחר, ואין הסעות מסובסדות).
- רצוי שמוסדות החינוך ימוקמו במרחקי הליכה מבנייני המגורים, יאפשרו קישוריות ונגישות טובה, כך שהילדים לא יהיו תלויים בליווי מבוגר.

מוסדות ציבור, תרבות ופנאי

- עלתה החשיבות במוסדות ציבור, פנאי ותרבות נגישים ומותאמים לקהילה החרדית: כגון בריכת שחיה עם שעות נפרדות, ספרייה.
- גידול האוכלוסייה בשנים האחרונות יצר צורך גדול יותר במוסדות ציבור, בדגש על מוסדות חינוך ובתי כנסת.
- הרבה מבתי הכנסת וחלק ממוסדות ציבור מתקיימים במבנים שלא מותאמים לשימוש (כמו מקלטים).
- ישנו מתנ"ס אחד בעיר לקהילה החרדית, מהות, אך הוא לא מתאים למגוון הקהילות החרדיות, כך שחלק מהקהילות ללא חוגים ופנאי כלל.
- חוסר בספורט, תרבות ופנאי למשפחות ולמבוגרים – חוסר בהופעות (חלק עם הפרדה), בספורט עבור משפחה.
- חוסר בבית לנערות – יש צורך במבנים נפרדים לפעילות אחה"צ וערב לבנים ולבנות. בעיקר יש חוסר בבית לנערה, מקום שיכולה להגיע אליו, לעשות שיעורי בית, לפגוש דמויות חינוכיות בוגרות.
- יוצאות לבלות מחוץ לעיר- לבילוי משפחתי מיוחד או תרבות והעשרה- יוצאות לערים גדולות. ציינו כי אין ברחובות בית קפה שעומד בכשרות רלוונטית או בסטנדרט גבוה. חלק ציינו שהיו שמחות אם היה

כזה מקום בעיר, אבל נראה שאין ביקוש מספק (שזה לא קונצנזוס) ואילו חלק ציינו כי מעדיפות לצרוך בערים אחרות כי זה יותר אנונימי.

שטחים פתוחים ופארקים

- הקהילה החרדית חיה בשעות הערב/לילה -יום הלימודים של הבנים (מגיל 13-14) מסתיים בשעות הערב- סביב 20:00-22:00. בשעות אלה הורים מטיילים עם הילדים, בני נוער נפגשים לדייטים, וזהו זמן משמעותי ביום. בשעות אלה רוב הגינות כבר לא מזמינות לשהייה: אין כמעט תאורה, חלק נסגרות (הגינה במכון ויצמן נסגרת, פארק הדרים סגור).
- חוסרים בגינות: צל, ספסלים ושולחנות – צורך מהותי לנשים שמגיעות לגינה עם ילדים. "עד פארק הדרים צריכה ללכת בשביל שולחן וספסל".

תעסוקה

- קל ונוח להגיע מחוץ לעיר לעבודה – צוין כי היתרון ברחובות שהיא בגוש דן ומאפשר להגיע בקלות למקומות תעסוקה.
- חלק ציינו כי עובדות בעיר.

בינוי המונע דחיקה של האוכלוסייה החרדית

- צוין כי מגדלים מעל 8 קומות וללא מרפסת סוכה לא מאפשרים מגורים לקהילה החרדית. אלה מצריכים מעלית שבת, שרובן לא משתמשות בה. דובר על פתרון בו חרדים ירכשו/ישכירו את הקומות התחתונות במגדלים ועלתה השאלה האם ואיזה אוכלוסיות תהיה מעוניינת במגורים כאלה.
- חשש משינוי קהילתי – "מי יבוא לגור איתנו? היום יש אווירה וקהילה וזה יעלם כי יבוא ציבור כללי" – חלק ציינו כי הן גרות כבר היום בבניין מעורב, אך החשש שההתחדשות תביא לפרימה והפרה של האיזון.

תודה לכן ולכם על הנוכחות, ההשתתפות והידע המשמעותי שחלקתם איתנו.

כתבה: נועם טומס, STREETLIGHT